

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Občanská výchova

Charakteristika předmětu Občanská výchova

Vyučovací předmět výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Je členěn do tří ročníků II. stupně ZŠ s týdenní dotací jedné hodiny pro 7.-9. ročník. V předmětu výchova k občanství se rozvíjí a formuje občanský profil žáků. Žáci se učí orientovat ve významných okolnostech společenského života, utvářejí si vztah ke skutečnosti, formují si vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života. Žáci se učí formovat vědomí odpovědnosti za vlastní život, jsou vedeni k sebeovládání.

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí – skupinového vyučování, diskuse, výkladu, reprodukce textu, samostatné práce, soutěže, testů, dramatizace, projektů, PC, videa, besed, dotazníků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci se učí vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni k tvořivému přístupu k řešení problému, učí se vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a učí se nalézt řešení
- žáci jsou vedeni ke kritickému myšlení a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žáci se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci jsou vedeni k naslouchání promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci se učí využívat ke komunikaci vhodné technologie

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke spolupráci v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají

- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy
- žáci jsou vedeni ke schopnosti hodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

- žáci se učí znát legislativu a obecné morální zákony a dodržovat je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se odpovědně rozhodují podle dané situace

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Občanská výchova

Ročník: 7.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje, doloží význam solidarity mezi lidmi. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.	Lidská setkání Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi Rovnost a nerovnost Lidská solidarita Pomoc lidem v nouzi Potřební lidé ve společnosti	Praktická etika Etnický původ Psychohygiena	
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné chování a mínění lidí, zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu, objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám, rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Zásady lidského soužití Morálka a mravnost Svoboda a vzájemná závislost Pravidla chování Dělbá práce a činností Výhody spolupráce mezi lidmi	Kooperace Lidské vztahy Lidská solidarita	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Občanská výchova

Ročník: 7.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu, zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají, kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí, uvede příklady nejvýznamnějších kulturních tradic regionu v průběhu roku a vysvětlí, jaký má význam jejich udržování	Kulturní život Pojem vlasti a vlastenectví Zajímavá a památná místa, co nás Kulturní tradice, významné osobnosti Státní symboly a svátky Masmédia	Kulturní difference	
Vysvětlí, proč je nezbytné dodržovat školní řád, popíše svá práva a povinnosti, vysvětlí, jaký význam má vzdělání pro jeho vlastní vývoj a budoucí život, posoudí a na příkladech doloží přínos a spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, obci	Člověk ve společnosti Naše škola, život ve škole Práva a povinnosti žáků Vklad vzdělání pro život	Občanská společnost a škola	
Uvede, kde v obci sídlí městský úřad a na příkladech popíše, čím se zabývá a jakými problémy se na něj můžeme obracet, vysvětlí, jaké důležité funkce a úkoly plní samosprávné orgány a úřady obce, uvede a popíše způsoby, jak se můžeme osobně podílet na ochraně kulturních památek a hodnot, zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	Naše obec, region, kraj Důležité instituce Památná místa, rodáci Místní tradice, ochrana památek	Jsme novináři	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Občanská výchova

Ročník: 8.

1. č.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p>Vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>Charakterizuje a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a státní instituce</p> <p>Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu</p> <p>Zhodnotí a na příkladech doloží vzájemnou lidskou solidaritu</p> <p>Vyjádří své možnosti, jak pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p>	<p>Právní základy státu</p> <p>Znaky státu, typy a formy státu</p> <p>Státní občanství ČR</p> <p>Složky státní moci, jejich orgány a instituce</p> <p>Naše vlast – vlast, vlastenectví, zajímavá a památná místa, státní symboly, svátky, významné dny</p>	<p>D</p> <p>Čj</p>	
<p>Uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>Objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů</p> <p>Stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR</p>	<p>Státní správa a samospráva</p> <p>Orgány a instituce státní správy a samosprávy</p> <p>Volby a volební systém</p>	<p>Projekt</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Občanská výchova

Ročník: 8.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí</p> <p>Uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva</p> <p>Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva</p> <p>Vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy našeho státu</p>	<p>Právo a spravedlnost</p> <p>Lidská práva</p> <p>Právní řád ČR</p> <p>Význam funkce právního řádu</p> <p>Orgány právní ochrany občanů</p> <p>Právní norma</p> <p>Předpis publikování právních předpisů</p>	<p>Z</p> <p>D</p>	
<p>Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p> <p>Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava, pronájem věcí</p> <p>Rozliší protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklad</p> <p>Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství.</p> <p>Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p>	<p>Protiprávní jednání</p> <p>Trestní postižitelnost</p> <p>Postihy protiprávního jednání včetně korupce</p> <p>Právo v každodenním životě, základní práva spotřebitele, význam právních vztahů, styk s úřady</p>	<p>Projekt: Soudní přelíčení</p> <p>OSV</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Občanská výchova

Ročník: 9.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p> <p>Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p> <p>Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení</p> <p>Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <p>Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p>	<p>Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p> <p>Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení</p> <p>Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní</p> <p>Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p> <p>Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost</p> <p>Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání</p>	Z	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Předmět: Občanská výchova
Ročník: 9.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <p>Uvede významná mezinárodní společenství se vztahem k ČR</p> <p>Posoudí výhody spolupráce mezi státy (obrana státu včetně účasti na zahraničních misích)</p> <p>Uvede příklady mezinárodního terorismu, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</p> <p>Rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</p>	<p>Globální svět</p> <p>Mezinárodní organizace a společenství (Rada Evropy, NATO, OSN aj.), problémy současného světa</p> <p>Ohrožené životní prostředí</p> <p>Terorismus, mimořádné události, ochrana obyvatel v případě ohrožení, evakuace</p> <p>Projevy globalizace – války a jejich řešení</p> <p>Obrana státu</p>	Z, P, D	
<p>Sexuální výchova</p> <p>Podporuje pozitivní vztahy, jako jsou přátelství, různé podoby lásky, partnerské vztahy, vztahy manželské a rodičovské</p> <p>Chápe etické normy v oblasti sexuálního chování</p> <p>Porozumí sexuálnímu dospívání a reprodukčnímu zdraví, chápe rizika spojená s předčasným zahájením sexuálního života</p> <p>Vyjádří vlastní názor na odlišnosti v sexualitě (homosexualitu, sexuální deviace apod.)</p> <p>Porozumí technice pohlavního styku a uvědomí si všechna rizika nechráněného pohlavního styku (nechtěné těhotenství s následnou interrupcí, pohlavně přenosné choroby apod.)</p>	<p>Partnerské vztahy, plánované rodičovství, těhotenství, porod, péče o dítě, prevence nechtěného těhotenství, pohlavně přenosné choroby, mateřství.</p>	Pp	

